

BAŞKENT
ÜNİVERSİTESİ

BÜGAM
BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
Göç Araştırmaları Merkezi

I J H M

INTERNATIONAL JOURNAL OF
HUMAN MOBILITY

İNSAN HAREKETLİLİĞİ
ULUSLARARASI DERGİSİ

CİLT 2 SAYI 1 (2022): NİSAN

VOLUME 2 ISSUE 1 (2022): APRIL

ISSN | 2792-0461

BAŞKENT
ÜNİVERSİTESİ

I J H M

INTERNATIONAL JOURNAL OF HUMAN MOBILITY
İNSAN HAREKETLİLİĞİ ULUSLARARASI DERGİSİ

SAYI | ISSUE: 1 CİLT | VOLUME: 2 NİSAN 2022 ISSN | 2792-0461

SAHİBİ | OWNER

Prof. Dr. Ali Haberal (Başkent Üniversitesi, Türkiye)

BAŞ EDITÖR | EDITOR IN CHIEF

Prof. Dr. Aytül Kasapoğlu (Başkent Üniversitesi, Türkiye)

EDİTÖRLER | EDITORS

Doç. Dr. Günnur Ertong Attar (Mersin Üniversitesi, Türkiye)

Dr. N. Ela Gökalp Aras (Swedish Research Institute in Istanbul, Türkiye)

Dr. Olgu Karan (Başkent Üniversitesi, Türkiye)

DİL EDİTÖRLERİ | LANGUAGE EDITORS

Doç. Dr. Leyla Burcu DüNDAR (Türkçe) (Başkent Üniversitesi)

Doç. Dr. Deniz ÖRÜCÜ (İngilizce) (Başkent Üniversitesi)

KİTAP İNCELEME EDİTÖRÜ (İNGİLİZCE) | BOOK REVIEW EDITOR (ENGLISH)

Dr. Nigel Carter (Oxford Community Action, İngiltere)

EDİTÖR ASİSTANI | ASSISTANT EDITOR

Uzman Semanur Bilgiç (Başkent Üniversitesi, Türkiye)

TASARIM | DESIGN

Dr. Banu Erşanlı Taş (Başkent Üniversitesi, Türkiye)

DİZGİ | TYPOGRAPHIC/LAYOUT

Özge Yıldırım Gürses (Başkent Üniversitesi, Türkiye)

İLETİŞİM

Bağlıca Kampüsü Fatih Sultan Mahallesi Eskişehir Yolu 18.km TR 06790 Etimesgut Ankara

+90 312 246 66 66 | webmaster@baskent.edu.tr

DANIŖMA KURULU | ADVISORY BOARD

- Prof. Dr. Aleksandra Ålund (Linköping University, İsveç)
- Prof. Dr. Ŗebnem Akçapar (Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Türkiye)
- Prof. Dr. İsmail Aydingün (Başkent Üniversitesi, Türkiye)
- Prof. Dr. Nuray Bayraktar (Başkent Üniversitesi, Türkiye)
- Prof. Dr. Veysel Bozkurt (İstanbul Üniversitesi, Türkiye)
- Prof. Dr. Michael Burawoy (Berkeley University of California, ABD)
- Prof. Dr. Okan Cem Çırakoğlu (Başkent Üniversitesi, Türkiye)
- Prof. Dr. Münire Arzu İçağasioğlu Çoban (Başkent Üniversitesi, Türkiye)
- Prof. Dr. Murat Erdođan (Türk- Alman Üniversitesi, Türkiye)
- Prof. Dr. Adnan Gümüş (Çukurova Üniversitesi, Türkiye)
- Prof. Dr. Elli Heikkilä (Migration Institute of Finland, Finlandiya)
- Prof. Dr. Ahmet İçduygu (Koç Üniversitesi, Türkiye)
- Prof. Dr. Sibel Kalayciođlu (Orta Dođu Teknik Üniversitesi, Türkiye)
- Prof. Dr. Ayhan Kaya (Bilgi Üniversitesi, Türkiye)
- Prof. Dr. Mehmet Ali Kirman (Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Türkiye)
- Prof. Dr. Birsen Ŗahin Kütük (Hacettepe Üniversitesi, Türkiye)
- Prof. Dr. Ŗebnem Ođuz (Başkent Üniversitesi, Türkiye)
- Prof. Dr. Ayşegül Özbakır (Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye)
- Prof. Dr. Wendy Pojmann (Siena College, ABD)
- Prof. Dr. Jan Rath (University of Amsterdam, Hollanda)
- Prof. Dr. İbrahim Sirkeci (International British Business School, İngiltere)
- Prof. Dr. Helga Rittersberger Tılıç (ODTÜ, Türkiye)
- Prof. Dr. Tülay Uđuzman (Başkent Üniversitesi, Türkiye)
- Prof. Dr. Abdülkadir Varoğlu (Başkent Üniversitesi, Türkiye)
- Prof. Dr. Özcan Yağcı (Başkent Üniversitesi, Türkiye)
- Doç. Dr. Bezen Balamir Coşkun (TED Üniversitesi, Türkiye)
- Doç. Dr. Esra Dik (Mersin Üniversitesi, Türkiye)

Doç. Dr. Leyla Burcu Dünder (Başkent Üniversitesi, Türkiye)
Doç Dr. Ayşegül Kayaoğlu (İstanbul Teknik Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Eugenia Markova (Brighton University, İngiltere)
Doç. Dr. Adam Mrozowicki (University of Wroclaw, Polonya)
Doç. Dr. Deniz Örucü (Başkent Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Anna Paraskevopoulou (Anglia Ruskin University, İngiltere)
Doç. Dr. Saime Özçürümez (Bilkent Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Cenk Saraçoğlu (Ankara Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Deniz Sert (Özyeğin Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Ulaş Sunata (Bahçeşehir Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. A. Didem Danış Şenyüz (Galatasaray Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Burcu Şimşek (Hacettepe Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Gül İnce Beo (University of Bari, İtalya)
Dr. Nigel Carter (Oxford Community Action, İngiltere)
Dr. Bilge Çakır (Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Görkem Dağdelen (Temple University, ABD)
Dr. Bülent İlik (BÜGAM, Türkiye)
Dr. Erhan Kurtarır (Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Zeynep Şahin Mencütek (Bonn International Centre Conversion, Almanya)
Dr. Osman Özarslan (BÜGAM, Türkiye)
Dr. Neva Öztürk (Ankara Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Susan Rootman (Özyeğin Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Banu Erşanlı Taş (Başkent Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Fethiye Tilbe (Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Besim Can Zırh (ODTÜ, Türkiye)
Aydoğan Asar (Uluslararası Göç Entegrasyonu Sınır Yönetimi Araştırmaları Merkezi Başkanı)
Arzu Fırlarer (Başkent Üniversitesi Türkiye)
Ertan Karabıyık (Kalkınma Atölyesi, Türkiye)

EDİTÖRDEN

İkinci sayımızı yayımlamaya hazırlanırken tüm dünyayı saran savaş, işgal, geri çekilme gibi birçok faktörün etkisiyle yine zorunlu ve düzensiz göç olaylarına tanık olmaya başladık. Gerçek amaçların perdelendiği zorunlu insan hareketliliğine, ülkelerin yerel veya ulusal çıkarlar dolayısıyla gerekli tepkileri göstermemelerine tanık olmak maalesef içimizi acıttı. Özellikle Batı ülkeleri ve onların güvenlik amaçlı kurdukları organizasyonlarının çifte standart ve hatta ikiyüzlü diyebileceğimiz politikalarının artık deşifre olduğu halde sürdürülmeye çalışılması da ayrı bir isyan kaynağımız oldu.

Geriye baktığımızda en önemli insan hareketi, Amerika Birleşik Devletleri'nde Demokratların iktidara gelmesiyle değişen ve Başkan Biden tarafından hayata geçirilen, önce Suriye daha sonra da Afganistan'dan Amerikan askerlerini çekme politikasıyla yaşandı. Ağustos 2021'de özellikle ABD ile işbirliği yapan Afgan askerlerinin Taliban korkusuyla İran üzerinden Türkiye'nin delik deşik olmuş sınırlarından akın ettiklerine tanık olduk. Bu genç, tek tip kıyafetler giymiş, nizami ordu kıtası halinde olan ve sayıları resmen açıklanmayan çok sayıda erkek göçmenin önce kim olduğunu anlayamadığımız gibi, daha sonra nerelerde ikamet ettiklerini de ancak bölük pörçük olarak medyaya yansıdığı kadar izlemeye başladık. Geleneksel çoban kimliğindeki Afgan göçmen profilinden çok farklı olarak bu zorunlu göçmenler üzerine henüz sistemli bir araştırma yapılmadığından, *İnsan Hareketliği Uluslararası Dergisi* olarak bu konuda araştırmaları yayımlamaya istekli olduğumuzu belirtmekle yetiniyoruz.

Dergimizi hazırlarken Üçüncü Dünya Savaşı'na yol açma yüksek riskini taşıyan Rusya'nın Ukrayna'yı işgaline tanık olduk. Dört milyona yakın Ukraynalı sivilin Polonya, Romanya ve Moldova'ya göç ettiklerini ve bu sayının giderek arttığını öğrenmekteyiz. Sayıları 25.000'i bulan Türk öğrenci ve diğer çalışanların da Türkiye'ye dönmeye çalıştıklarını medyadan takip etmekteyiz. Rusya Federasyonu Kırım'ı ilhak ederken hiç tepki göstermeyen Avrupa, Amerika ve Kuzey Atlantik Paktı ya da kısaca NATO diye bilinen güvenlik örgütü üyelerinin, gizli kapaklı olmaktan çıkan Ukrayna desteği ne yazık ki hem can kayıplarının hem de göçün giderek artacağına önemli göstergesidir.

Avrupa'nın özellikle de Almanya'nın Rusya'dan gelen Kuzey Akım doğal gaz boru hattı nedeniyle enerji bağımlılığı ortadayken, Rusya ve Çin ittifakını hoş görmeyen ve tek kutupluluk siyasetini sürdürmeye çalışan bir ABD varken ve NATO'ya girmekten vazgeçse de Avrupa Birliği'ne üye olmak isteyen bir Ukrayna'nın Rusya ile kısa zamanda uzlaşmaya yanaşmayacağı ve yoğun göç dalgalarının Türkiye'yi de içine alan biçimde genişleyeceğini öngörmek için kâhin olmaya gerek yoktur. Dağılan Sovyetler Birliği ülkelerinden çok sayıda gönüllü göçmenin özellikle yaşlı bakım ve ev hizmetlerinde istihdamı üzerine birçok sosyal araştırma yapılmışken, Şubat 2022'de başlayan ve genişleyen Rusya'nın Ukrayna'yı işgali yüzünden yaşanacak yeni zorunlu nüfus hareketlerinin çalışılması kaçınılmaz olarak gelecek yılların

en önemli gündemini oluşturacaksa da, kurucu önderimiz Mustafa Kemal Atatürk gibi “Yurtta barış, Dünyada barış” demeyi sürdürmek istiyoruz.

Yakın gelecekte siyasi ve ekonomik faktörler kadar, nüfus hareketlerinde önemli rol oynayan küresel ısınma, iklim ve çevre değişmesi çerçevesinde ele alabileceğimiz en önemli konunun “iklim mülteciliği” olacağına kuşku yoktur. Türkiye’nin de taraf olduğu ve 1951 yılında imzalanan Cenevre Sözleşmesi kapsamında sayılmadıkları için, hukukçuların çözmekte zorlandıkları göçmen ve mülteci sorunlarının çözümünde yeni yaklaşımlarla geliştirilecek kavramlara katkıda bulunmak, kuşkusuz biz sosyal bilimcilerin öncelikli gündemidir. Bu konuda hem Merkez hem de Dergi olarak çeşitli yayın ve toplantı düzenleme gibi faaliyetlerde bulunduğumuzu memnuniyetle belirtmek isterim.

Bu sayımızda ayrıca Başkent Üniversitesi Göç Araştırmaları Merkezi olarak, “18 Aralık Dünya Göçmenler Günü” vesilesiyle 13-18 Aralık 2021 tarihleri arasında Doç. Dr. Leyla Burcu Dünder’in yönlendiriciliğinde gerçekleştirdiğimiz, “Göç ve Edebiyat Buluşmaları”na katılan çok değerli yazar Yüksel Pazarkaya’nın “Sonu Gelmeyen Odise” adlı yazısını okuyucularımızla buluşturmanın bahtiyarlığını taşımaktayım.

Her zaman büyük desteğini gördüğümüz Başkent Üniversitesi Kurucusu ve Yönetim Üst Kurulu Başkanı, çok değerli bilim insanı Sayın Prof. Dr. Mehmet Haberal’a minnet ve şükranlarınızı sunarken, ufkumuzu açan çok yönlü katkılarının sürmesini dilerim.

Dergimizin sahibi, Rektörümüz, Sayın Prof. Dr. Ali Haberal ve Rektör Yardımcımız Sayın Prof. Dr. Mehmet Abdülkadir Varoğlu’na bize sağladıkları özgür çalışma ortamı başta olmak üzere tüm değerli katkıları için teşekkür ederim.

Son olarak yazıları ile Dergimize vücut veren yazarlarımıza, hakemlerimize, editör yardımcılarımıza ve teknik destek sağlayan tüm ekibimize özverili katkılarından dolayı teşekkür ederim.

Aytül Kasapoğlu

Nisan 2022

PREFACE

While we are preparing for our second issue, we have started to witness new cases of forced and irregular migration, which have emerged as a result of many factors such as war, invasion and military withdrawal, which unfortunately surround the whole world. In addition, it is worried us that countries did not show the necessary reactions to this forced human mobility due to local or national interests. Trying to continue the double standard policies of Western countries and their organizations established for security purposes has also been a source of rebellion for us.

The most important migration-based people movement we experienced last year was the policy of withdrawing American troops first from Syria and then Afghanistan, implemented by President Biden under the Democrats' rule in the United States. In August 2021, we witnessed Afghan soldiers, especially accused of collaborating with the United States, flocking from Turkey's ripped borders through Iran out of fear of the Taliban. At first, we could not understand who these many male immigrants were, dressed in uniforms, in regular army organization, and whose numbers were not officially announced. Afterwards, we started to watch where they resided only as much as it was partially reflected in the media. As the *International Journal of Human Mobility*, we are content to state that we are eager to publish researches in this field, as there has not been any systematic research on these forced immigrants, which is very different from the Afghan immigrant identity in the form of traditional shepherds.

While preparing our journal, we unfortunately witnessed the Russian invasion of Ukraine, which was at high risk of causing the Third World War. We learn that nearly four million Ukrainian women, men, children, elderly and disabled civilians migrated to Poland, Romania and Moldova and this number is increasing. We follow from the media that the number of Turkish students and those working in various sectors, are also trying to return to Turkey. The Ukrainian support, which can no longer be concealed, by the countries, most of which are members of the North Atlantic Pact (NATO), who did not react at all when the Russian Federation invaded Crimea, unfortunately, is an important indicator that both the loss of life and the migration will gradually increase.

The energy dependence of Europe, especially Germany, is evident due to the Nord Stream Natural Gas Pipeline from Russia. There is a United States of America that does not tolerate the alliance of Russia and China and tries to maintain its own unipolar policy. It is observed that Ukraine, which wants to become a member of the European Union, even if it gives up on joining NATO, will not come to an agreement with Russia in a short time. Therefore, it is not necessary to be a prophet to predict that intense waves of migration will expand to include Turkey. Many social studies have been conducted on the employment of a large number of voluntary immigrants from the dispersed Soviet Union countries

in Turkey, especially in elderly care and home services. However, the study of the new forced population movements that will be experienced due to the invasion of Ukraine by Russia, which started in February 2022 and expanded, will inevitably form the research topics of the future. However, we want to continue to say "Peace at home, peace in the world" like our founding leader Mustafa Kemal Atatürk.

There is no doubt that "climate refugees" will be the most important issue that arises due to global warming, climate and environmental changes, as another factor that plays an important role in population movements, perhaps more as political and economic factors in the near future. Since climate refugees are not mentioned within the scope of the 1951 Geneva Convention, which Turkey is also a party to, legal people have difficulties in solving the problems. Contributing to the concepts to be developed with new approaches is undoubtedly the primary agenda item for us social scientists. I would like to state with pleasure that we are engaged in activities such as various publications and meetings as both the Center and the Journal.

We, as Başkent University Migration Research Center, held the "Migration and Literature Meetings" moderated by Dr. Leyla Burcu DüNDAR between 13-18 December 2021 on the occasion of "18 December World Migrants Day". I am happy to present to our readers the article titled "The Endless Odise" by eminent author Yüksel Pazarkaya, who attended our meeting and is known for his work on migration.

I would like to express my gratitude to the Founder of Başkent University and President of the Executive Supreme Board, distinguished scientist Dr. Mehmet Haberal, for whom we have always received great support, and I wish his multifaceted contributions to guide us continue.

I would also like to thank the owner of our journal, our Rector, Dr. Ali Haberal, and our Vice Rector, Dr. Mehmet Abdulkadir Varoglu, for all their valuable contributions, especially the autonomous working environment they have provided us.

Finally, I would like to thank the authors, reviewers, assistant editors and all our team who provided technical support for their devoted contributions.

Aytül Kasapoglu
April 2022

Araştırma Makalesi / Research Article

Sınırsız Dünyadan Duvarlı Dünyaya: Göçe Karşı İnşa Edilen Sınır Duvarları Üzerine Türkiye Merkezli Bir Değerlendirme

From The Borderless World to the Walled World: A Turkey-Centered Analysis on Border Walls Built Against Migration

Hakan Ünay10-37

Araştırma Makalesi / Research Article

Kırım Savaşı'nda Görev Alan 1849 Macar Mültecileri

1849 Hungarian Refugees At The Crimea War

Dursun Ayan38-71

Araştırma Makalesi / Research Article

Sığınmacı ve Mültecilerle Çalışanlarda Psikolojik Sağlık Üzerine Bir Derleme

Mental Health in Relief Workers Working with Asylum Seekers and Refugees: A Review

Gökhan Ebrin, Pınar Ayça Özgen, Okan Cem Çırakoğlu 72-87

Derleme Makale / Compilation Article

Uluslararası Göç Sürecinde Kadın ve Türkiye'deki Suriyeli Kadınların Ekonomik Yaşama Katılımı

Women in The Process of International Migration and The Participation of Syrian Women in Economic Life in Turkey

Aslı Deveci88-111

GSEKB Rapor Özeti 2017 / UGAIN Summary Report 2017

Göçmenlerin Sosyal Entegrasyonu İçin Kent Bahçeleri

Urban Gardens for the Social INtegration of Migrants

Simay Özlü Diniz 112-124

Deneme

Sonu Gelmeyen Odise

Yüksel Pazarkaya 125-131

Proje Tanıtımı / Project Presentation

RESPOND: Avrupa ve Ötesinde Kitleli Göç Olgusunun Çok katmanlı Yönetişimi Projesi

RESPOND: Multilevel Governance of Mass Migration in Europe and Beyond Project

N. Ela Gökalp Aras.....132-138